

Základné metódy tvorby multimediálneho obsahu

Úvod do predmetu

Ing. Peter Kapec, PhD.

ZS 2020-21

Obsah

- Všeobecné informácie k predmetu
  - Podmienky absolvovania
  - Projekt na cvičenia
- Úvod do multimédií
  - Čo sú multimédiá
  - História multimédií
  - Aplikácie multimédií

Predmet zabezpečujú

Garant a prednášateľ: Ing. Peter Kapec, PhD.

E-mail: peter.kapec@stuba.sk

www.fiit.stuba.sk/~kapec

Kancelária: 4.17

Konzultačné hodiny: utorok 12:00-13:00

15:00-16:00

Predmet zabezpečujú

Cvičenia:

Ing. Vladimír Kunštár (vedúci cvičení)

Mgr. Kostiantyn Rudenko

vladimir.kunstar@stuba.sk

qrudenko@stuba.sk

Riešenie problémov

- Otázky týkajúce sa cvičení riešte (v tomto poradí)
  - 1) so svojím cvičiacim
  - 2) s vedúcim cvičení (Ing. Vladimír Kunštár)
  - 3) s prednášajúcim (Ing. Peter Kapec, PhD.)
- Otázky týkajúce sa priebežného testu, záverečnej skúšky, hodnotenia a absolvovania predmetu riešte s prednášajúcim (Ing. Peter Kapec, PhD.)

Informácie k predmetu

- Prednášky:
  - Teoretická a praktická časť
  - Slajdy budú v AIS
- Cvičenia:
  - Vypracovanie úloh
  - Konzultovanie a riešenie projektu
- Všetky informácie a pokyny:
  - AIS → ZMTMO → Dokumentový server

Podmienky absolvovania

Hodnotenie:

- projekt: 50b
- priebežný test: siedmy týždeň (asi na prednáške): 10b
- písomná skúška: 40b

Podmienky absolvovania predmetu:

- zápočet = získanie aspoň 30b bodov z priebežného hodnotenia (súčet bodov z priebežného testu a projektu)
- získanie aspoň 56b z celkového hodnotenia

Cvičenia

Podmienky na získanie zápočtu:

- aktívna účasť na cvičeniach <u>vypracovanie úloh</u>
  ich vypracovanie je kontrolované cvičiacim (bonusové body)
- priebežná práca na projekte
- predvedenie a odovzdanie do AIS
  - výstupov v kontrolných bodoch
  - výsledku projektu najneskôr v zápočtovom týždni
  - v súlade so stanovenými požiadavkami a v požadovanej kvalite

!!! pozri dokument "Pravidla & Projekt" v AIS !!!

Projekt na cvičenia

Zadanie:

- Vytvorte multimediálnu prezentáciu (web stránku) k svojim mobilným telefónom
- Vytvorená prezentácia musí byť implementovaná v HTML5, CSS, PHP
- Podmienky na implementáciu
- Minimálne požiadavky
- Penalizácie za oneskorené odovzdanie

!!! pozri dokument "Pravidla & Projekt" v AIS !!!

Kontrolné body – termíny odovzdania

KB1 – tremín AIS: do 11.10.2020 do 23:59: **5b**

návrh štruktúry a navigačného dizajnu prezentácie

KB2 – tremín AIS: do 18.10.2020 do 23:59: **5b**

- pripravené multimed. súbory (texty, obrázky, logá, pozadia,...)
- implementovaná základná kostra prezentácie

KB3 – tremín AIS: do 08.11.2020 do 23:59: 23b

← !!!

 implementovaná statická verzia web stránky obsahujúca všetky vidaá, zvuky atď. Podrobnosti v AIS !!!

KB4 – tremín AIS: do 13.12.2020 do 23:59: **17b**

← !!!

- dynamicky generované stránky
- odovzdanie finálnej prezentácie

Kontrolné body - predvedenie projektu

5. cvičenie

- predvedenie pripravených multimed. súbory (texty, obrázky, logá, pozadia,...)
- predvedenie implementovanej základnej kostri prezentácie

9. cvičenie

- predvedenie videí, zvukov a textových štýlov
- predvedenie implementovanej statickej verzie web stránky

12. cvičenie

- predvedenie dynamicky generovanej stránky
- predvedenie odovzdanie finálnej prezentácie

Čo treba na cvičenia

- Mobil (len ako téma projektu)
- Trochu kreativity
- Ochotu diskutovať
- A najmä snahu
  - naučiť sa pracovať s viacerými aplikáciami
  - naučiť sa programovať web stránky v HTML5,
    CSS, PHP

Čo treba na cvičenia

- Nutné nástroje
  - Editovanie HTML: odporúčané: Visual Studio Code + extensions

IDE: Aptana Studio 3

program. editor: SublimeText, Notepad++

- Prehliadač: Chrome
  (prípadne Chromium, FireFox, Opera, NIE Internet Explorer)
- Web server: WinNMP
  (prípadne XAMPP, WAMP, MAMP)
- Užitočné nástroje:
  - Úprava obrázkov: GIMP, Inkscape
  - Úprava zvuku: Audacity
  - Úprava videa: VirtualDub

Ako úspešne absolvovať predmet?

21.09.2020 sli.do: #38578 14/58

Ako úspešne absolvovať predmet

Odporúčania:

- aktívna práca na cvičeniach
- pravidelná a systematická príprava
- priebežná práca na projekte
- účasť na prednáškach
- samo-štúdium

21.09.2020 sli.do: #38578

Ako úspešne absolvovať predmet

Odporúčania:

- pýtať sa (najmä cvičiacich)
- možnosti:
  - https://askalot.fiit.stuba.sk
    (otázky do príslušnej kategórie k predmetu ZMTMO)
  - Na prednáške
    - Slid.do/#code
  - Spätná väzba (feedback) k predmetu
    - https://forms.gle/brbj9jexRxSEeg5A7

21.09.2020 sli.do: #38578

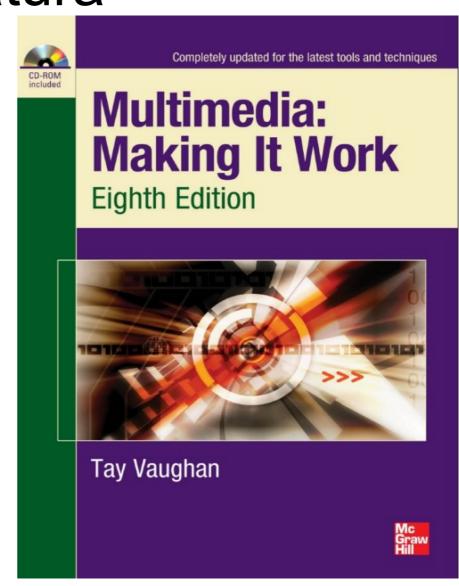
Literatúra

T. Vaughan:

Multimedia -Making it Work

McGraw-Hill, 2011

základný prehľad

21.09.2020 sli.do: #38578 17/58

Literatúra

Ze-Nian Li and

Mark S. Drew:

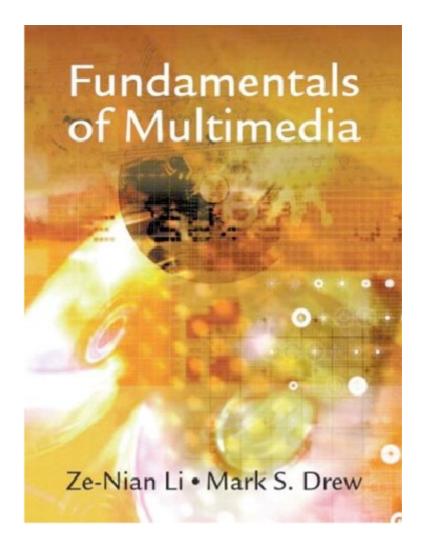
Fundamentals of

Multimedia

Pearson Education Inc.,

2004

- vysoko odborné

Literatúra

HTML5:

- Ian Devlin: HTML5 Multimedia: Develop and Design, Peachpit Press, 2012
- Matthew David: HTML5 designing rich internet applications, Elsevier, Inc., 2010
- W3C School: www.w3schools.com ← !!!
- Tutoriály na webe...

Čo JE cieľom predmetu

Čo JE cieľom predmetu

- oboznámiť sa s terminológiou
- oboznámiť sa so širším kontextom a históriou
- porozumieť existujúcim prístupom a teoriám (pozrieť sa "trošku hlbšie" do fungovania multimédií)
- identifikovať a vhodne aplikovať exist. prístupy na riešenie základných problémov
- navrhovať a realizovať základné riešenia
- nadobudnúť základné teoretické znalosti a praktické skúsenosti

21.09.2020 sli.do: #38578 21/58

Čo NIE JE cieľom predmetu

Čo NIE JE cieľom predmetu

- Naučiť sa všetky HTML elementy a všetky CSS selektory
- Implementovať komplexné web-stránky
  - pomocou PHP, JavaScript, databáz
  - pomocou komplexných frameworkov (Angular, React)
- Grafický dizajn a umelecké cítenie

•

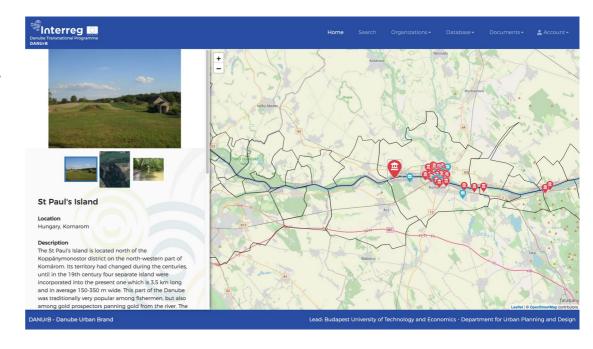
Ak zvládate pogramovať webstránky "ľavou zadnou"

 Po dohode s cvičiacim, možno použiť pokročilé technológie – <u>za špeciálnych podmienok</u>

Pracovať v 2-3 člennom tíme na väčšom

projekte v spolupráci s <u>Fakultou architektúry</u>

- Vedúci: Dr. Kapec
- Vyžadované sú pokročilé znalosti a skúsenosti

Otázky ???

Osnova

- Úvod do multimédií, história, trendy
- Procesy tvorby multimédií
- Text a textové dokumenty
- Obraz, animácia a video
- Zvuk a hudba
- Interaktívne 3D modely a 2D panorámy
- Kompozícia multimediálnych programov
- Formálne modely hypermédií
- MPEG-4, MPEG-7, MPEG-21, metadáta
- Použiteľnosť, testovanie

Úvod do multimédií

Čo sú multimédiá?

Čo sú multimédiá?

Čo sú multimédiá

- Rôzne pohľady:
  - Predajca: PC, ktoré poskytuje HD video, viackanálový zvuk, web kamera ...
  - Spotrebiteľ: interaktívna káblová televízia, IPTV, video-on-demand, set-top boxy ...
  - Študent VS: aplikácie, ktoré poskytujú text, obraz, video, animácie, zvuk a sú interaktívne

Multimédia a "Computer Science"

Dotýka sa mnohých vedných oblastí:

- Interakcia Človek-Počítač
- Princípy počítačovej grafiky a spracovanie obrazu
- Vizualizácia dát
- Počítačové videnie
- Kompresia dát
- Teória grafov
- Databázové systémy
- Počítačové a komunikačné siete

• ...

História multimédií

História multimédií

- Papierové noviny "prvé" masové komunikačné médium kombinujúce text, grafické prvky a obrázky
- Film ~1830 pozorovanie dejov príliš rýchlych pre ľudské oko
- 1888 Tomas Alva Edison filmová kamera
- 1895 Guglielmo Marconi, Taliansko, bezdrôtový rádiový prenos
- ~ 1920 Televízia

História multimédií.

Počítačová éra:

- 1945 Vannevar Bush napísal článok o Memex
  - základná myšlienka pre hypremediálne systémy
- ~ 1960 Ted Nelson zaviedol pojem hypertext a začal projekt Xanadu, prvý pokus o hypertextový systém
- ~ 1960 IBM Genralized Markup Language (GML) dokumenty v človekom čitateľnej podobe (štruktúra a elementy)
- 1963 Ivan Sutherland Sketchpad
- 1968 Douglas Engelbart: On-Line System (NLS) alias "The Mother of All Demos" - hypertextový program: hypertextové linky, telekonferencia, textový editor, e-mail, myš a oknový systém + nápoveda

História multimédií...

- 1969 Nelson a van Dam vytvorili prvý hypertextový editor FRESS
- Zrod Internetu
- 1971 Email
- 1972 Xerox PARC Alto
- 1976 MIT Architecture Machine Group navrhli projekt Multiple Media čo v 1978 viedlo k vytvoreniu Aspen Movie Map, prvý hypermediálny videodisk
- 1982 Apple Lisa prvy desktop s GUI
- 1984 Apple Macintosh
- 1985 Negroponte a Wiesner založili MIT Media Lab
- 1986 IBM + MS Windows 3.0/3.1

História multimédií...

- 1986 ISO Standard Genralized Markup Language (SGML)
- 1988 1990 NeXT (NeXT Step / Základ OSX)
- 1989 (CERN) Tim Berners-Lee navrhol World Wide Web: HTML a HTTP, hypertext server / browser / editor, NeXT Step
- 1991 schválený MPEG-1- medzinárodný štandard pre digitálne video – nasledovali MPEG-2, MPEG-4
- 1991 PDA zariadenia nový spôsob práce s multimédiami
- 1992 JPEG medzinárodný štandard pre kompresiu digitálneho obrazu
- 1992 MBone audio multicast na sieti

História multimédií....

- 1993 University of Illinois NCSA Mosaic prvý moderný web browser
- **1994** W3C
- 1994 Jim Clark a Marc Andreessen vytvorili Netscape browser
- 1995 Príchod programovacieho jazyka JAVA
  - platformovo nezávislý vývoj
- 1996 Microsoft, Internet Explorer
- 1996 Zavedené DVD video
- 1996 Google (moderná éra)
- 1998 schválené XML 1.0
- 1998 MP3 prehrávače
- 2000 WWW s viac ako 1 miliardou stránok

História multimédií....

• Čo zaujímavé, týkajúce sa multimédií, sa udialo po roku 2000 ??? (napr. na Internete)

21.09.2020 sli.do: #38578 38/58

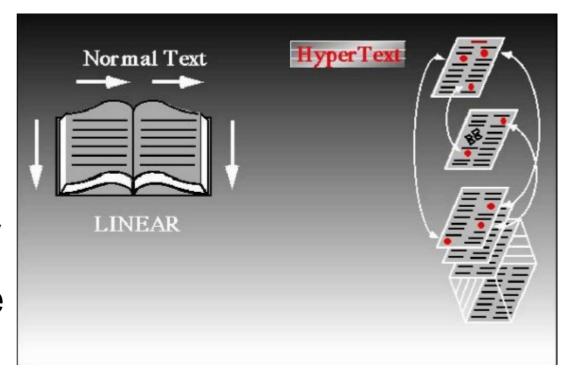
Definovanie pojmov

Definovanie pojmov

Hypertext

- číta sa nelineárne použitím odkazov na iné časti dokumentu, alebo iné dokumenty
- Dôsledok: rozloženie a organizácia materiálov

Definovanie pojmov.

Multimédia

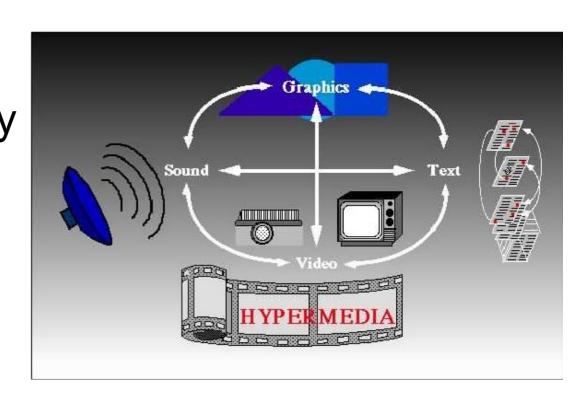
 Je vedná oblasť, ktorá sa zaoberá počítačom riadeným spracovaním textu, grafiky, kresieb, statických obrázkov a videa, animácií, zvuku, hudby, hovoreného slova a iných médií, pričom tieto typy informácií sú reprezentované, uchovávané, prenášané, spracovávané a prezentované v digitálnej forme.

Definovanie pojmov...

HyperMédia

 kombinujú myšlienky Hypertextu a Multimédií (okrem grafiky a obrázkov aj zvuk a video)

Interaktivita

Definovanie pojmov...

Multimediálna aplikácia

 je aplikácia (program, SW), ktorá používa kolekciu viacerých mediálnych zdrojov napr.: text, grafika, obrazy, zvuk/hudba, animácia a/alebo video.

Multimediálny systém

- je charakterizovaný spracovávaním, ukladaním, generovaním, manipulovaním a prezentovaním multimediálnych informácií
- SW + HW

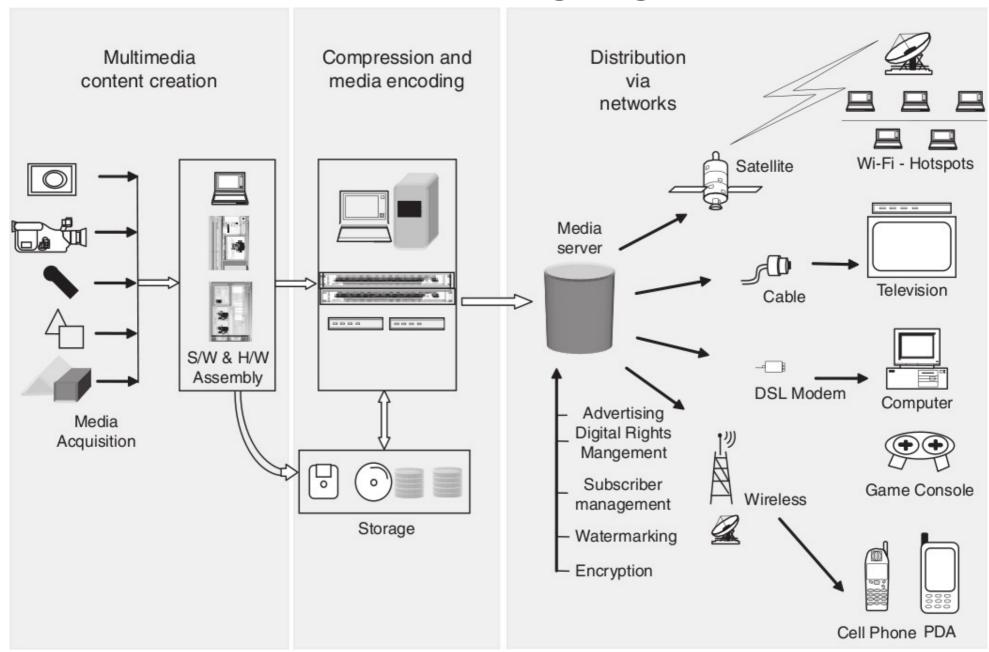
21.09.2020 sli.do: #38578 43/58

Základné komponenty

- Vstupné zariadenia: Video kamera, video rekordér, audio mikrofón, klávesnica, myš, grafický tablet, 3D input zariadenia, taktilné senzory, zariadenia pre VR...
- Úložiská: HDD, NAS, DVD-ROM...
- Komunikačné siete: LAN, Intranet, Internet...
- Počítačové systémy: multimed. desktop, pracovné stanice, MPEG/VIDEO/DSP hardware...
- Výstupné zariadenia: reproduktory, HDTV, Hi-Res LCD, farebné tlačiarne...

Základné charakteristiky

- musí byť riadený počítačom
- je integrovaný
- informácie, ktoré obhospodaruje sú reprezentované digitálne
- rozhranie pre prezentovanie médií je zvyčajne interaktívne

Žiadúce vlastnosti

- Vysoký výpočtový výkon spracovanie rozsiahlych dát, distribúcia médií v reálnom čase
- Multimed. súborový systém streamovanie
- Špeciálny HW / SW: napr. RAID
- Reprezentácia dát multimed. súborové formáty umožňujúce kompresiu/dekompresiu v reálnom čase

Žiadúce vlastnosti

- Efektívne I/O súborového systému pre súčasné nahrávanie a prehrávanie...
- Špeciálny OS rýchla práca s FS, podpora priameho zápisu na disk, real-time plánovanie, rýchle spracovanie prerušení, I/O streming...
- Úložiská a pamäť stovky GB, až TB, desiatky GB pamäte, veľká cache
- Podpora sietí klient-server, distribuované
- SW nástroje spracovanie / dodanie médií, návrh a implementácia multimed. riešení

Základné otázky

- Ako reprezentovať a ukladať časové informácie
- Ako manažovať časové vzťahy pri prehrávaní
- Aké procesy s tým súvisia
- Digitálne dáta potreba Analog-Digital a Digital-Analog konverzie
- Značné požiadavky na veľkosť dát
  - Kompresia je zvyčajne nutná

Výzvy

- Distribuovanosť dát na sieti
- · Časové vzťahy medzi dátami
  - Prehrávanie viacerých médií súčasne
  - Prehrávanie v správnom poradí
  - Synchronizácia (inter-media scheduling)

21.09.2020 sli.do: #38578 50/58

Aplikácie multimédií

Aplikácie multimédií

- World Wide Web
- Video konferencie
- Video-on-demand, interaktívna TV
- Tele-medicína
- eLearning
- Kooperatívne pracovné prostredia
- Nakupovanie z domu
- Počítačové hry, virtuálna realita
- Digitálne editovanie videa a produkčné systémy

•

Trendy v multimed. aplikáciách

Mnoho zaujímavých projektov:

- Sledovanie objektov pomocou kamery sledované objekty riadia nejaký proces, napr. reactable
- 3D motion capture snímanie viacerých hercov pre realistickú animáciu filmových postáv
- Generovanie animácie ľudskej tváre z textu / zvukového záznamu

Trendy v multimed. aplikáciách

 Multimed. aplikácie pre hendikepovaných

 Digitálna móda – integrácia bezdrôtovej komunikácie do "smart" oblečenia

Obohatená realita

 rozšírenie reality o virtuálne prvky

•

Výskum v multimédiách

- Spracovanie a kódovanie multimédií: analýza multimed. obsahu, získavanie multimédií na základe obsahu, bezpečnosť multimédií, spracovanie audio/video signálu, kompresia, atď
- Multimed. systémy a siete: sieťové protokoly, Internet, operačné systémy, databázy
- Multimed. nástroje a aplikácie: hypermediálne systémy, používateľské rozhrania, authoringové systémy
- Multi-modálna interakcia a integrácia: "ubiquity" všadeprítomné web-zariadenia, multimediálne vyučovanie, virtuálne prostredia pre dizajn a návrh

21.09.2020 sli.do: #38578 55/58

Zhrnutie

- Klúčové poznatky z prednášky
  - Zadefinovali sme základné pojmy
  - Opísali sme z čoho sa skladá multimediálny systém, aké má vlastnosti a charakteristiky

21.09.2020 sli.do: #38578 56/58

Nabudúce

- Procesy súvisiace s tvorbou multimédií
  - šírší kontext
- Návrh multimediálnej aplikácie
  - aspekty návrhu, štruktúra a navigácia, dizajn stránky
- Úvod do HTML
  - Základné elementy

Ďakujem za pozornosť